

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 травня 2013 р. № 369 і від 1 березня 2017 р. № 130» (далі – проєкт постанови), надісланий листом Міністерства економіки України від 22.01.2024 № 3813-02/5192-03.

За результатами проведеного аналізу проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проєктом постанови пропонується внести зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 27 травня 2013 р. № 369 і від 1 березня 2017 р. № 130. Проєкт постанови розроблено Міністерством економіки України (далі - Мінекономіки), як визначено в Пояснювальній записці, з метою:

приведення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 130 (далі – Порядок) у відповідність до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»;

уточнення окремих норм та положень Порядку;

удосконалення Порядку визначення ступеня локалізації виробництва підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу та встановлення показників ступеня локалізації виробництва тракторів та інших самохідних енергетичних засобів сільськогосподарського призначення,

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 30 від 06.02.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000088690000BAEF0100

Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

спеціальних автомобілів сільськогосподарського призначення, самохідних та причіпних комбайнів затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 травня 2013 року № 369 (далі – Порядок визначення ступеня локалізації).

Щодо проєкту Порядку визначення ступеня локалізації.

Проєктом акта пропонується внести зміни до Порядку визначення ступеня локалізації, а саме:

виключається додаток до Порядку щодо переліку технологічних операцій, необхідних для виробництва техніки і обладнання для агропромислового комплексу, що здійснюються на території України підприємствами вітчизняного машинобудування;

уточнюються показники ступеня локалізації виробництва підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу тракторів та інших самохідних енергетичних засобів сільськогосподарського призначення, спеціальних автомобілів сільськогосподарського призначення, самохідних та причіпних комбайнів (показники ступеню локалізації для перелічених у цьому додатку вітчизняної техніки і обладнання встановлюється від 35 % - 45 %). Враховуючи те, що ступінь локалізації за вказаним найменуванням зменшується з 50% (передбачених у діючому Порядку) до 35%, така пропозиція потребує обґрунтувань. Проте, ні в пояснювальній записці, ні в АРВ до проєкту постанови таких обґрунтувань не наведено.

Щодо проєкту Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва (далі – проєкт Порядку).

Проєктом постанови пропонується, зокрема, внести зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 130, виклавши його в новій редакції.

1. Так, абзацом першим пункту 7 проєкту Порядку передбачається, що до переліку включаються техніка та обладнання, ціна яких становить не менше 300 000 грн за одиницю, що виробляються заводами-виробниками, які є резидентами України. В чинній редакції Порядку цінове обмеження щодо техніки та обладнання, що включаються до переліку техніки та обладнання, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів, відсутнє. Також зауважимо, що запропоноване обмеження щодо ціни техніки і обладнання, що виробляються заводами-виробниками, які є резидентами України (не менше 300 тис. грн за одиницю) для включення до вищезазначеного переліку є необґрунтованим та не підтвердженим відповідними розрахунками з урахуванням потреби в техніці та обладнанні, а також фінансової спроможності отримувачів бюджетних коштів – сільськогосподарських товаровиробників. Запропоноване цінове обмеження в 300 тис. грн практично унеможливить

отримання часткової компенсації при придбанні техніки та обладнання низького цінового сегменту, що матиме негативний вплив на виробничу діяльність як виробників, так і покупців такої техніки та обладнання.

З огляду на наведене, з метою захисту інтересів середніх та дрібних сільськогосподарських товаровиробників пропонуємо абзац перший пункту 7 проєкту Порядку викласти в такій редакції:

«7. До переліку включаються техніка та обладнання, що виробляються заводами-виробниками, які є резидентами України та:».

2. Пунктами 6 та 7 проєкту Порядку пропонується встановити порядок формування переліку техніки та обладнання, вартість яких частково компенсуватиметься за рахунок коштів державного бюджету, а також затвердити форму заявки для включення техніки та обладнання до відповідного переліку (додаток 1 до проєкту Порядку) та калькуляція собівартості техніки та обладнання (додаток 1 до проєкту Порядку), що подаються заводами-виробниками.

Водночас, пунктом 1 проєкту Порядку визначено, що цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою КПКВК 1201310 «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва», а пунктом 4 проєкту Порядку передбачено, що бюджетні кошти спрямовуються на забезпечення сільськогосподарських товаровиробників вітчизняною технікою та обладнанням для агропромислового комплексу.

При цьому, частиною сьомою статті 20 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) встановлені вимоги щодо підготовки порядків використання коштів державного бюджету, у тому числі щодо положень, які має містити такий порядок. Крім того, наказом Мінфіну від 25 листопада 2010 р. № 1458 (у редакції наказу Мінфіну від 28 грудня 2019 року № 585) затверджено Методичні рекомендації щодо підготовки проєктів порядків використання коштів державного бюджету.

У зв'язку з цим пропонуємо виключити положення щодо процедури формування Мінекономіки переліку техніки та обладнання, вартість яких частково компенсуватиметься за рахунок коштів державного бюджету, передбачені у пунктах 6 та 7 проєкту Порядку, а також додаток 1 та 2 до проєкту Порядку щодо форми заявки та калькуляції, що подаються заводами-виробниками.

3. Пунктом 2 проєкту Порядку передбачено, що головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Міністерство економіки України, а отримувачами бюджетних коштів – сільськогосподарські товаровиробники.

При цьому, абзацом першим пункту 10 проєкту Порядку пропонується визначити, що заявка та підтвердні документи для отримання часткової компенсації сільгосптоваровиробників подають уповноваженим банкам, які підписали з Мінекономіки Меморандум про загальні засади співробітництва.

Також абзацом десятим пункту 10 проєкту Порядку пропонується визначити, що уповноважені банки перевіряють відповідність сільськогосподарського товаровиробника вимогам, зазначеним в абзаці п'ятому пункту 9 проєкту Порядку (порушені справи про банкрутство) виходячи з інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, розміщеного на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

Проте пунктом сьомим частини п'ятої статті 22 Кодексу передбачається, що головний розпорядник бюджетних коштів здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі.

Водночас Порядком не визначено, який статус учасника бюджетного процесу мають уповноважені банки, що унеможливує розмежування їх повноважень, прав і відповідальності, тому залучення банків є недоцільним оскільки ускладнює механізм надання компенсації та не узгоджується з бюджетним законодавством.

Також у зв'язку з вищезазначеним є недоцільним здійснення Мінекономіки розподілу коштів між уповноваженими банками при тому, що стосовно сільгосптоваровиробників, як отримувачів бюджетних коштів, Мінекономіки формує лише їх перелік в розрізі уповноважених банків.

4. В абзаці четвертому пункту 13 проєкту Порядку пропонується визначити, що Мінекономіки затверджує щомісяця до 25 числа (у грудні до 20 числа) розподіл коштів для надання часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва між уповноваженими банками в межах затверджених бюджетних асигнувань за бюджетною програмою «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва».

Згідно із додатком 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» бюджетні призначення за цією бюджетною програмою встановлені за спеціальним фондом.

З огляду на зазначене, а також положення частини другої статті 48 Кодексу, згідно із якою розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання за спеціальним фондом бюджету виключно в межах відповідних фактичних надходжень спеціального фонду бюджету (з дотриманням вимог частини другої статті 57 цього Кодексу) та частини другої статті 49 Кодексу, згідно із якою Казначейство здійснює платежі за дорученнями розпорядників бюджетних коштів у разі, зокрема наявності відповідного бюджетного зобов'язання для платежу у бухгалтерському обліку виконання бюджету, доцільно переглянути положення абзацу четвертого пункту 13 проєкту Порядку шляхом уточнення в частині розподілу коштів для надання часткової

компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва в межах затверджених бюджетних асигнувань за вищевказаною бюджетною програмою з урахуванням відповідних фактичних надходжень.

5. Абзацом одинадцятим пункту 13 проєкту Порядку передбачається, що у разі коли сільськогосподарський товаровиробник у строки, визначені в пункті 10 цього Порядку, подав належним чином оформлені заявку і підтвердні документи для отримання часткової компенсації, уповноважений банк прийняв їх до виконання, а компенсація не виплачена через недостатність коштів, передбачених у поточному бюджетному періоді, або з інших незалежних від сільськогосподарського товаровиробника причин, компенсація виплачується за рахунок коштів, передбачених у наступному бюджетному періоді.

Слід зазначити, що Кодексом визначено, що бюджетний період для всіх бюджетів, що складають бюджетну систему України, становить один календарний рік, який починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року (стаття 3).

Питання взяття бюджетних зобов'язань, у тому числі минулих років, врегульовано статтею 48 Кодексу та Порядком реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженим наказом Мініну від 02 березня 2012 р. № 309, зареєстрованим в Мін'юсті 20 березня 2012 р. за № 419/20732.

При цьому, положення передбачені абзацом одинадцятим пункту 13 проєкту Порядку не узгоджуються з положеннями абзацу чотирнадцятого цього ж пункту, яким передбачається, що у разі використання коштів у повному обсязі за звітний бюджетний період уповноважені банки припиняють прийом заявок від сільськогосподарських товаровиробників.

Таким чином абзац одинадцятий пункту 13 проєкту Порядку потребує виключення.

Натомість з метою забезпечення прозорості та ефективності при використанні бюджетних коштів вважаємо за доцільне передбачити у проєкті Порядку положення щодо опрацювання заявок для отримання компенсації в порядку черговості, а також надати відповідні обґрунтування та розрахунки щодо запропонованого у пункті 9 проєкту Порядку розміру часткової компенсації вартості придбаної техніки та обладнання (25 відсотків).

6. Враховуючи положення бюджетного законодавства, зокрема Кодексу (частина сьома статті 20, статті 43, 46, 48, 56 та 57) та Методичних рекомендацій пропонуємо пункт 15 проєкту Порядку викласти в редакції:

«15. Ведення бухгалтерського обліку, відкриття і закриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства, а також операції, пов'язані із використанням бюджетних коштів, здійснюються в установленому законодавством порядку.»

Звертаємо увагу, що відповідно до вимог статті 5 Закону, забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, зокрема: недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти.

Крім того, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

Відповідно до вимог статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проєкту Закону не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

Так, у розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Однак розробник обмежився формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблицях «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» та «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян» встановлено, що розробник не проаналізував вигоди для держави та витрати для громадян за альтернативами 2 та 3. Разом з тим, у витратах для держави за альтернативами 2 та 3 розробник обмежився лише текстовим описом інформації, без наведення жодних підтверджуючих даних стосовно зазначеної ним інформації, що не дозволяє порівняти вигоди та витрати внаслідок впровадження запропонованого регулювання.

При цьому, визначена розробником альтернатива 1 «Залишення ситуації без змін» для держави, громадян та суб'єктів господарювання взагалі не проаналізована. Натомість зазначено, що при збереженні існуючого регулювання відсутні будь-які вигоди та витрати для держави, громадян та суб'єктів господарювання.

У зв'язку з цим, необхідно здійснити відповідні розрахунки витрат для суб'єкта господарювання згідно з Додатком 4 до Методики.

При розрахунку витрат необхідно включити та обрахувати наступні витрати, наприклад:

- подання заявки для отримання часткової компенсації та її розгляд;
- сертифікація по стандартам ISO серії 9000;
- подання фінансової та бюджетної звітності по декількох формах;
- отримання декларацій відповідності, тощо.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможлиблюють надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

У розділі VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ розробником при здійсненні розрахунків витрат на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 4 необхідно керуватися вимогами Методики.

При цьому звертаємо увагу, що Методикою проведення фінансово-економічних розрахунків під час підготовки проекту акта Кабінету Міністрів України та проекту закону, що вноситься у порядку законодавчої ініціативи Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 21 березня 2008 р. № 428, зареєстрованим в Мін'юсті 11 квітня 2008 р. за № 297/14988, передбачено наступне:

результати фінансово-економічних розрахунків щодо вартісного впливу проекту акта на показники державного та/або місцевого бюджетів розробник проекту акта зазначає у пояснювальній записці до проекту акта;

якщо реалізація проекту акта не потребує додаткових коштів, у тому числі з державного або місцевого бюджетів, про це окремо зазначається у пояснювальній записці та обов'язково вказуються бюджетна програма, фонд бюджету, код бюджетної класифікації та обсяг коштів на реалізацію такого проекту.

Проте, зазначена інформація відсутня і в АРВ, і в пояснювальній записці.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ, в порушення вимог пункту 10 Методики, розробник не визначив такі обов'язкові показники результативності дії регуляторного акта: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; розмір коштів і час, що витратимуться

суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

Виходячи з наведеного, за результатами проведеного аналізу проєкту Закону та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених вимогами: статті 4 Закону, зокрема ефективності та збалансованості; статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 травня 2013 р. № 369 і від 1 березня 2017 р. № 130»

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР